

**CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/3426 din " 24 " 09 2015

La nr.318 din 07 septembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

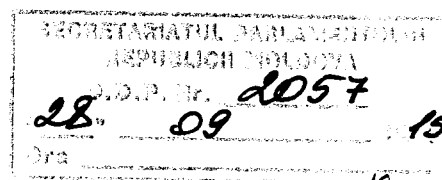
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru completarea art.119 al Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr.797 din 02.04.1996.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție - 2 file;

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 1filă.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege pentru completarea art.119 al Legii pentru adoptarea
Regulamentului Parlamentului, nr.797 din 02.04.1996

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul urmărește excluderea posibilității angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului în cazul legii bugetului de stat, legii bugetului asigurărilor sociale de stat și legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

d. Suficiența argumentării. Potrivit autorului, art.119 al Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului necesită a fi completat cu unele excepții de la regula de bază, în ceea ce ține de angajarea răspunderii Guvernului. Autorul propune excluderea posibilității de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului referitor la proiectele legii bugetului de stat, legii bugetului asigurărilor sociale de stat și legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Apreciem argumentele prezentate de autor irelevante, iar proiectul inoportun spre promovare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Există riscul ca prevederile proiectului să promoveze interesele unor anumite fracțiuni

parlamentare. Totodată, menționăm că proiectul ar limita sfera de acțiune a Guvernului, în ceea ce privește intervenirea în promovarea unor legi de maximă celeritate și importanță, ceea ce în unele situații de criză politică poate veni drept o soluție de ieșire dintr-un impas legislativ.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate prin prisma standardelor anticorupție internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act legislativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Articolul unic din proiectul legii – „Alin.(1), după sintagma „lege organică sau ordinară” se completează cu cuvintele „cu excepția legii bugetului de stat, legii bugetului asigurărilor sociale de stat și legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală”.

Modificarea propusă de autor va crea un conflict al normelor între art.119 al Regulamentului Parlamentului și art.106/1 din Constituția Republicii Moldova, care stabilește în aceeași măsură că „Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui program, unei declarații de politică generală sau unui proiect de lege”. Totodată, argumentul autorului făcînd referire la hotărîrea Curții Constituționale, care statuează că Guvernul nu poate să angajeze răspunderea asupra unei legi de modificare sau completare a Constituției, deoarece adoptarea unor legi constituționale urmează o procedură aparte, nu este fondat, deoarece legea bugetului de stat sau cea a asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii nu fac parte din categoria legilor constituționale. Astfel, Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului cu riscul de a fi demis, referitor la orice lege organică sau ordinară, nefiind limitat nici în numărul acestora, nici în periodicitatea practicării acestui exercițiu de legiferare, cu menținerea, totuși, a caracterului excepțional al respectivei alternative. Luînd în considerare cele menționate recomandăm evitarea creării unei discrepanțe între Regulamentul Parlamentului și Constituția Republicii Moldova. Amintim că Constituția este legea supremă în sistemul actelor legislative, astfel în cazul admiterii unei

astfel de neconcordanțe, prioritatea aplicării o va avea Constituția, iar proiectul analizat nu va avea rezultatul scontat, prin urmare va fi inoportun.

Recomandarea: Nepromovarea în continuare a proiectului.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Lidia Carchilan
Inspector Direcția legislație și expertiză anticorupție
23 Septembrie 2015

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege pentru completarea art.119 al Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, nr.797 din
02.04.1996**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Articolul unic din proiectul legii – „Alin.(1), după sintagma „lege organică sau ordinară” se completează cu cuvintele „cu excepția legii bugetului de stat, legii bugetului asigurărilor sociale de stat și legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală”.</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare</p>	<p>Modificarea propusă de autor va crea un conflict al normelor între art.119 al Regulamentului Parlamentului și art.106/1 din Constituția Republicii Moldova, care stabilește în aceeași măsură că „Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui program, unei declarații de politică generală sau unui proiect de lege”. Totodată, argumentul autorului făcînd referire la hotărîrea Curții Constituționale, care statuează că Guvernul nu poate să angajeze răspunderea asupra unei legi de modificare sau completare a Constituției, deoarece adoptarea unor legi constituționale urmează o procedură aparte, nu este fondat, deoarece legea bugetului de stat sau cea a asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii nu fac parte din categoria legilor constituționale. Astfel, Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului cu riscul de a fi demis, referitor la orice lege organică sau ordinară, nefiind limitat nici în numărul acestora,</p>	<p>Nepromovarea în continuare a proiectului.</p>

			<p>nici în periodicitatea practicării acestui exercițiu de legiferare, cu menținerea, totuși, a caracterului excepțional al respectivei alternative. Luînd în considerare cele menționate recomandăm evitarea creării unei discrepante între Regulamentul Parlamentului și Constituția Republicii Moldova. Amintim că Constituția este legea supremă în sistemul actelor legislative, astfel în cazul admiterii unei astfel de neconcordanțe, prioritatea aplicării o va avea Constituția, iar proiectul analizat nu va avea rezultatul scontat, prin urmare va fi inoportun.</p>	
--	--	--	---	--